

Tromsø 2018 eventuelt gis statsgaranti. Da oppstår det helt nye behov, der blant andre Statens representanter vil måtte få plass i OL-styret, sier Hausberg.

Fra før av er det kjent at Arne Myhrvold kan komme til å forlate styret i 2018, men vurde-

ringen er trolig at det ikke er behov for å erstatte ham med ett helt nytt styremedlem, blant annet fordi idrettspresident Tove Paule nylig har tatt plass i OL-styret.

EIER OL-SELKAPET: Tromsø-ordfører Arild Hausberg.

Flere miljøgifter i Arktis

TROMSØ Mengden av nye miljøgifter øker hos isbjørn, polarmåke, polarrev og flere andre polare arter, mens «gamle» miljøgifter som PCB og DDT er på vei ned i Arktis. Det viser en forsk rapport fra overvåkningsgruppen for Barentshavet. Norsk Polarinstittutt har sammen med en rekke andre forskningsinstitusjoner utarbeidet rapporten som viser at verdien av nye

miljøgifter øker hos flere dyrearter i Arktis. – Vi ser at nye miljøgifter, som bromerte flammehemmere og fluorforbindelser, øker hos isbjørn, polarmåker og flere andre arktiske arter, sier Geir Wing Gabrielsen, leder av Polarinstittuttets miljøgiftprogram. Giftstoffene spres med vann- og luftstrømmer og ender opp i marine næringskjeder i Arktis.

SATELLITT-SEL: Denne unge klappmysshannen på rundt 100 kilo, fikk satellittsenderen festet på hodet i fjor.

Foto: Kit M. Kovacs/Christian Lydersen, Norsk Polarinstittutt.

SVØMMENDE klimaforskere

Her er forskernes nye svømmende «assistenter». 40 sel fra polarområdene med avanserte satellittsendere på hodet – som skaffer verdifulle havdata.

I løpet av vinteren har forskere ved Norsk Polarinstittutt, i samarbeid med IMR i Tromsø, festet nyutviklede satellittsendere på sel i Antarktis og Arktis.

– De nye CTD-senderne er festet til 20 klappmyss i Vestisen, og 20 elefantsele ved Bouvetøya i Antarktis, opply-

ser forsker Kit M. Kovacs ved Polarinstittuttet.

Dette gir forskerne helt nye muligheter for å avdekke selenes vandringmønster og atferd i verdenshavene. Forskerne kan følge med hvor selene svømmer, hvor dypt de dykker, hvor de finner mat.

Data sendes via satellitt til forskerne i Tromsø – og de oppdateres flere ganger i døgnet.

– Noen kan reagere når de ser en sender plassert på hodet på dyret, men dette er ikke til plage for selen. Senderen veier 400 gram og dyrene veier over 100 kilo. I vannet vil vekten av senderen nøytraliseres helt, og selen vil også raskt venne seg til den når den svømmer. Senderen er limt fast i pelsen, og vil falle av når selen skifter pels, noe som skjer en gang i

året, sier Kovacs.

Utforsker havet

Selene avslører ikke bare sitt eget liv ved hjelp av denne senderen – de avdekker også helse-tilstanden i havene rundt dem.

Senderne har nemlig også sensorer som måler rene oseanografiske data som temperatur og saltinnhold. Data som blant annet kan forteller noe om havstrømmene – som er viktige for modellering av klima.

Oseanografene har vist store interesse for dette prosjektet, ikke minst fordi det kan gi data fra vanligvis relativt utilgjengelige områder av det sørlige og nordlige Atlanterhavet.

På denne måten deltar altså selene i klimaovervåkingen – på sine lange vandringer i verdenshavene.

Forskningsprogram

Utplussingen av satellittsenderne skjer i forbindelse med det internasjonale forskningsprogrammet MEOP (Marine Mammals Exploring the Oceans Pole to Pole). – Det unike med dette er at selene samler inn data syv dager i uken, gjennom alle årstider og de beveger seg over store områder, forteller forsker Kovacs.

Svømt 1500 km

– Noen av klappmyssene beveget seg hele 1500 kilometer i løpet av få uker, etter at vi hadde festet sendere på dem. De har vandret fra Vestisen, inn i Norskehavet og opp mot områdene ved Svalbard. Så de dekker store havområder for oss, og det er fantastisk.

– Så langt i prosjektet er vi

Dyrevvernere kritisk

– Vi er kritiske til en så stor kunstig innretning på et dyr, sier Siri Martinsen, presseansvarlig i dyrevernorganisasjonen NOAH.

– Jeg ville krevd bevis på at dette ikke påvirker selen negativt, verken fysisk eller sosialt sett. Dette kan potensielt ha store konsekvenser for selen sosialt sett, for plutselig ser den annerledes ut, og hvordan reagerer andre seler på denne hatten?

Martinsen understreker at NOAH i utgangspunktet er skeptisk til å merke dyr på en måte som gjør at de selv merker at de har fått noe i seg eller på seg.

– Forskning viser nemlig at merking ikke er så harmløst som man har trodd. Dyrenes overlevelse og helse kan skades av det, sier hun.

veldig fornøyde. Vi får oppdaterte data hver dag, og dette er veldig spennende, sier Kit M. Kovacs ved Norsk Polarinstittutt.

Tekst: Bengt Nielsen
bengt.nielsen@nordlys.no